

pov.

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Ny bog om Bangladesh er en gave pakket ind i kancellisprog

Udgivet 30/08/2017 — af Lotte Ladegaard

Danmark og Bangladesh er på mange måder viklet ind i hinanden. Alligevel har det indtil nu ikke været muligt at læse en samlet beskrivelse af landet på dansk, og mange danskere ved forbavsende lidt om Bangladesh. Lotte Ladegaard har selv boet og arbejdet i Bangladesh i en årrække, og anmelder her bogen "Bangladesh. Udvikling i en globaliseret verden," som netop er udkommet på Roskilde Universitetsforlag. Bogen er yderst relevant og spændende, men den er også behæftet med en del sproglige udfordringer.

En bog om Bangladesh på dansk. Det er et særsyn. Faktisk findes der ingen samlet beskrivelse af landet på dansk, ifølge forfatterne til "Bangladesh. Udvikling i en globaliseret verden," der netop er udkommet på Roskilde Universitetsforlag. Jeg har selv boet og arbejdet i landet igennem en årrække, og nogle af mine bedste venner er bangladeshere. Derfor glædede jeg mig også helt vildt til at læse bogen.

For mange danskere er Bangladesh et næsten ukendt begreb. Det til trods for, at Bangladesh gennem årene har modtaget store beløb via dansk udviklingssamarbejde, og at Danmark og Bangladesh via globaliseringen på mange måder er tæt forbundet.

FOTO: LOTTE LADEGAARD

I danske medier er Bangladesh så godt som usynligt. Oversvømmelser kan stadig trække overskrifter, men mest på tidspunkter, hvor dele af USA ikke også er **oversvømmet**. Og så naturligvis ved ulykker på **tekstilfabrikker**, som producerer tøj til danskerne.

Men Bangladesh er også så meget andet, og derfor er den nye bog en gave til os, der elsker landet på godt og ondt, og som beskæftiger os med udvikling og globalisering.

Mellem nationalstat og globalisering

"Bangladesh. Udvikling i en globaliseret verden" af Mikkel Fugl Eskjær og Sille Stidsen er skrevet på baggrund af de to forfatters egne, længerevarende ophold i landet. Målet med bogen er ifølge forordet at "tilbyde en mere tværgående forståelse af forholdet mellem nationalstat og globale processer."

Forfatternes arbejdshypotese er, at "forstår man Bangladesh, forstår man også mange af de problemer, udfordringer og muligheder, som verdenssamfundet står overfor i relation til det, som betegnes det globale syd."

Forfatterne har valgt at sætte Bangladesh ind i en globaliseringskontekst i seks dele: 1. Miljø- og klimaudfordringer, 2. Befolkning og udvikling, 3. Globaliseret økonomi, 4. Politik og demokrati, 5. Religion og radikaliserende samt 6. Kommunikation og udvikling.

I forordet skriver forfatterne, at kapitlerne kan læses i en vilkårlig rækkefølge. Det eneste, der er obligatorisk læsning, er indledningen, "idet kapitlet tilbyder en generel introduktion til centrale globaliseringsbegreber, som vil blive taget op i de efterfølgende kapitler."

Udbredt brug af kancellisprog

Begge forfattere har en akademisk baggrund, der i høj grad slår igennem i bogen. Den stærkt akademiske tilgang er både bogens styrke og svaghed. Styrke, fordi det er tydeligt, at der ligger et kæmpe og grundigt research- og analysearbejde forud for skrivningen af bogen. Svaghed, fordi især indledningen og dele af bogens kapitler er særdeles tunge at komme igennem på grund af udpræget brug af kancellisprog.

I nogle dele af bogen indgår "denne," "dette," "ligeledes," og "således" praktisk taget i hver eneste afsnit. Der er også sproglig afsmitning fra engelske kilder. Bangladeshs leder er for eksempel premierminister med lille p på dansk, modsat på engelsk og i bogen, hvor forfatterne har skrevet det med stort. Der er mange parenteser, der sagtens kunne være undgået, og lange sætninger. Begge dele generer læserytmen.

Forfatterne er også store tilhængere af semikolon og udråbstegn, hvor forfatterne ligeså godt kunne have sat punktum og dermed have lettet sproget. Inaktivt sprog og udbredt brug af "man" er gennemgående. I flere direkte citater får læseren ikke navnet på kilden at vide, med mindre læseren er energisk nok til at slå op i de 28 siders noter, der er sat ind bagerst i bogen.

Forfatterne bruger også "herunder" og "herover," hvilket i intet tilfælde giver mening, fordi den tekst, de refererer til, altid står på en anden side. Og hvorfor bruge et ord som "evident," når man ligeså godt kunne bruge danske ord som "det er tydeligt"?

Desværre er der også en del komma- og sprogfejl samt manglende konsistens. Den virkelig pernittengrynde læser kan blandt andet lade sig irritere over, at "Danida" er skrevet med versaler nogle steder og med små bogstaver andre steder, som Danida selv gør det.

Arsenik og gamle kniplinger – og arsen i drikkevandet

Der har også sneget sig fejl ind. Bangladesh har ikke et problem med arsenik i drikkevandet. Bangladesh har et problem med arsen, som hedder arsenic på engelsk. Det er forvirrende, at det hedder noget andet på dansk, men det er altså sådan, det er. Det har en tidligere kollega, som engang var rådgiver på et af Danidas store landbrugsprojekter, belært mig om, og det bekræftes af diverse artikler på nettet.

Arsenik har tidligere været brugt som rottegift, og det var også det giftstof, som de excentriske, gamle tanter Abby og Martha bruger til at forgifte aldrende ungkarle med i Frank Capras underholdende film "Arsenik og gamle kniplinger."

FOTO: LOTTE LADEGAARD

Desuden skriver forfatterne, at udvikling "ofte arbejder ud fra et her og nu perspektiv, der handler om at hindre strukturelle konsekvenser af sult, underernæring eller økonomisk misvækst." Det er i min optik en meget begrænsende definition af udvikling. Ikke mindst i et land som Bangladesh, hvor masser af civilsamfundsorganisationer arbejder meget langsigtet, ofte i årtier, med at mindske for eksempel børnearbejde, forhindre overgreb mod og handel med børn og for at øge ligestillingen for kvinder og piger.

Yderst spændende og relevante kapitler

Indledningen er bygget op om, at "Forestillingen om Bangladesh som et land præget af store natur- og menneskeskabte udfordringer er en figur, som har fulgt landet fra begyndelsen." Her gik jeg helt i stå for første gang. At bruge "figur" i den her sammenhæng giver simpelthen ikke mening for mig, som ikke har en eller flere universitetsgrader.

“

En enkelt gennemskrivning af en sproghaj ville have udraderet alt det her sprogfnidder, som står i vejen for en god læseoplevelse

Forhåbentlig giver den meget akademiske tilgang mening for nogle af bogens andre målgrupper, som ifølge forordet primært er "studerende ved højere læresteder samt højskoler, gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner, der beskæftiger sig med områdestudier og globaliseringsstudier eller med udviklingshjælp og internationale forhold. Håbet er dog, at bogen kan læses af alle med interesse for Bangladesh, eller som bekymrer sig om de globale udfordringer, som er blevet en fast bestanddel af det 21. århundredes sociale virkelighed."

En enkelt gennemskrivning af en sproghøj ville have udraderet alt det her sprognidder, som står i vejen for en god læseoplevelse. Det er super ærgerligt, i hvert fald for en sprogfetichist som mig, at forlaget har sparet den del væk, for indholdsmæssigt er de seks dele både spændende og yderst relevante.

Fra surdejsbrød til terrorangreb

Jeg blev især fanget af kapitlerne om "Globaliseret økonomi," "Politik og demokrati" og "Religion og radikaliserings." Dels oplever jeg, at de tre kapitler er mere velskrevne end de foregående kapitler. Dels er det områder, hvor der virkelig er sket noget, siden jeg sidst var i landet for godt tre år siden.

Kapitlet om "Religion og radikaliserings" lægger for eksempel stærkt ud med at tage os med til "Holey Artisan Bakery and Restaurant" i hovedstaden Dhakas diplomatkvarter. Den 1. juli 2016 blev cafeen, der har "været en magnet for den del af Dhakas befolkning, som ved, hvordan croissanter og håndlavet surdejsbrød skal smage," udsat for et terrorangreb.

I den indledende feature skabes en velkendt forståelsesramme for dem, der ikke kender Bangladesh endnu, for hvilken dansker kender ikke en god café og smagen af håndlavet surbrød? Samtidig giver det et helt andet billede af Bangladesh end det, mange danskere i forvejen har.

Efter beskrivelserne af gæsterne og stedet, skifter scenen brat til "da fem unge mænd iklædt T-shirts og jeans trådte ind i cafeen, blokerede døren og med ryggen mod hinanden fyrede maskingeværssalver op i loftet, mens de råbte 'Allahu akbar,' Gud er stor." Igen en desværre efterhånden velkendt situation.

Dermed er læseren solidt indfanget i kapitlet om religion og radikaliserings, som blandt andet beskriver det spirituelle og "muslim light"-Bangladesh, som mange Bangladesh-kendere elsker landet for. Samtidig går kapitlet et skridt videre og ser på, hvordan nationale bevægelser og udvikling samt internationale terrorbevægelser og islamisering er trængt ind i og gradvist ændrer Bangladesh.

Kapitlet indeholder også en finurlig, lille sløjfe på, hvorfor ordet "sekularisme" er så svært at håndtere i Bangladesh. Når ordet oversættes til bangla, betyder det simpelthen noget helt andet.

“

Det islamiske parti Jamaat-e-Islami faktisk er det parti i landet, der har de mest demokratiske og økonomisk gennemsigtige strukturer. Det er formentlig stik imod, hvad de fleste danskere forventer af et islamisk parti

Alle kapitler indledes med en relevant feature eller case. Det med til at løfte bogen både sprogligt og indholdsmæssigt, og for mig gav det lysten til at læse videre til trods for de sproglige udfordringer.

Der er også mange andre guldgruber i bogen. For eksempel beskriver forfatterne i kapitlet om "Politik og demokrati" meget fint og loyalt, hvordan det islamiske parti Jamaat-e-Islami faktisk er det parti i landet, der har de mest demokratiske og økonomisk gennemsigtige strukturer. Det er formentlig stik imod, hvad de fleste danskere forventer af et islamisk parti.

Historisk baggrund splittet op i små bidder

Som forfatterne selv lagde vægt på, da bogen blev præsenteret under en reception i København den 24. august 2017, er Bangladeshs historie stadig det, der former landet og bangladeshernes selvforståelse. Det gælder blandt andet bangladeshernes manglende lyst til at være del af et Pakistan, der gik helt anderledes op i befolkningens muslimske identitet frem for nationale tilhørsforhold, som bangladesherne føler meget stærkt.

FOTO: LOTTE LADEGAARD

Forfatterne har valgt ikke at lave et indledende kapitel med landets historie, tradition for aktivisme og den blodige uafhængighedskrig, som betød, at landet fik sin selvstændighed fra Pakistan i 1971. I stedet har de splittet den historiske baggrund op i små bidder i de enkelte kapitler.

Selv kender jeg historien og dens betydning for bangladeshernes selvforståelse temmelig godt. Men for den uindviede vil det formentlig være svært helt at få hold på betydningen af historien for nutidens begivenheder i Bangladesh. Især, hvis den relativt historie-uvideende læser ikke læser alle kapitler i rækkefølge og på en gang.

Manglende stemmer fra det bredere civilsamfund og fra kvinder

Gennemgående savner jeg lidt flere helt almindelige mennesker og et bredere udvalg af repræsentanter fra civilsamfundet i bogen. Civilsamfundet er for mig noget af det, der står allerstærkest i Bangladesh.

Det var **helt almindelige mænd og kvinder** med simple skydevåben, hakker og skovle, der gik til angreb på det tungt bevæbnede pakistanske militær for snart 50 år siden og vandt uafhængighedskrigen.

Det var en bevægelse af **universitetsstuderende**, der kæmpede mod og var med til at vælte militærdiktator Ershad i slutningen af 1980'erne og 1990.

Det er civilsamfundet, der i alle mulige skikkelser har været med til at grundlægge Bangladesh og opnå flere af FN's 2015-mål. Alligevel refererer forfatterne primært til de enorme organisationer BRAC og Grameen Bank og det med en gennemgående undertone af beundring.

For eksempel tilskriver forfatterne BRAC æren for, at brugen af oral rehydration solution, eller ORS, blev bredt ud til hele Bangladesh. Det ville ikke have kostet mange ord at give en anden bangladeshisk organisation, **International Centre for Diarrhoeal Disease Research, Bangladesh**, kredit for at opfinde den simple og billige løsning på at kurere følgevirkningerne af diarre.

Andre civilsamfundsstemmer, ved jeg fra egen erfaring, er helt anderledes kritiske overfor de to mastodonter. De andre

civilsamfundsstemmer hører vi desværre kun i meget begrænset omfang.

Vi hører også kun begrænset om den **kritik**, som mange forskere rejser af mikrokreditter med tårnhøje og relativt uigennemskuelige rentesatser, som udgør en del af for BRACs og Grameen Banks økonomiske grundlag.

Samtidig savner jeg flere kvindestemmer i bogen. Alle kapitler rundes af med ekspertinterviews, som med en enkelt undtagelse er mænd. Det er ærgerligt, når nu landet er stopfyldt af stærke, kvindelige aktivister og ledere for lokale organisationer.

FOTO: LOTTE LADEGAARD

Topfoto: Lotte Ladegaard.

Jeg modtager ikke honorar, når jeg blogger for POV International. Hvis du kan lide at læse mine artikler, kan du sende et beløb direkte til mig via Mobile Pay til 27 30 17 89. Det giver mig råd til at skrive mere. Og, nej, det er ikke pinligt at give et bidrag. Jeg bliver helt vildt rørt over det mindste beløb.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del os gerne med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden via PayPal under 'Hold POV.International i live' eller via din netbank. Vores kontonummer er: 3409 12107307. Du kan også donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi udkommer uden annoncer og modtager ikke mediestøtte.

Lotte Ladegaard

Lotte Ladegaard
 Researcher, skribent, fotograf, kursusleder og projektrådgiver med eget konsulentfirma Development Close-up. Jeg skriver også projektansøgninger og hjælper organisationer med at dokumentere deres metoder, erfaringer og den udvikling, de er med til at skabe.
 Jeg er uddannet fra Danmarks Journalisthøjskole i Århus i 1993 og har været selvstændig konsulent og freelance-journalist siden 1999. Ind i mellem har jeg dog haft længere kontrakter og enkelte fastansættelser. Jeg har blandt andet været teknisk rådgiver og kommunikationskonsulent på deltid i Bangladesh for Red Barnet (2005-2009), teknisk rådgiver for Ulandssekretariatet i Bangladesh (2002-2004), selvstændig freelancejournalist med base i Sri Lanka (1999-2002 samt 2004-2005), journalist hos Red Barnet i København (1995-1999) og journalist på Ritzau (1993-1995).
 I dag bor jeg i Vanløse, København, men jeg er altid lykkelig, når arbejdsopgaver sender mig til Rwanda, Somaliland og Somalia, Etiopien, DR Congo, Zanzibar, Bangladesh, Cambodja, Indien, Sri Lanka – eller for den sags skyld til Mors og Lolland, som en opgave gjorde det for nylig.

Jeg kan kontaktes på www.lotteladegaard.dk, og du kan honorere min blog via Mobile Pay på 27 30 17 89.
Foto: Kim Dang Trong.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

BANGLADESH

BANGLADESH. UDVIKLING I EN GLOBALISERET VERDEN

GLOBALISERING

KLIMAUDFORANDRINGER

LOTTE LADEGAARD

MIKKEL FUGL ESKJÆR

RADIKALISERING

ROSKILDE UNIVERSITETSFORLAG

SILLE STIDSEN

UDVIKLING

ANBEFALET TIL DIG

**Runus vej væk fra
slummen gik via
dansk
udviklingsbistand**

**Flodfisk,
fællesbreve og
verdens bedste
venner**

**Deleøkonomi i
den antropocæne
tidsalder**

F Ø L G O S

Synes godt om

Del

47 tusind personer
synes godt om dette.
[Opret en profil](#) for at
se, hvad dine venner
synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

POV er en uafhængig platform for oplysning, debat og kritik. Vi modtager ikke mediestøtte, bruger ikke reklamer og har ikke nogen betalingsmur.

Alle tekster på POV er gratis tilgængelige ud fra en overbevisning om behovet for kvalitet, videndeling og perspektivering i en tid præget af fake news og jagten på klik. Vi vil gerne kunne læses af af alle - også dem, der ikke har mulighed for at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at abonnere, støtte os med et enkelt beløb eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:

MobilePay

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay, men den mulighed kommer snart.

Donations-niveau

Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned

Q U I C K P O V

31/08/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – september-oktober

31/08/2017

Dronningen besøger Ghana – egentlig lidt vovet

30/08/2017

Nina Skyum-Nielsen: Alkoholfri rustur – ja tak

16/06/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – juni-august 2017

27/08/2017

Maria Helleberg: Nå, vil I have politiske kunstnere?

N P R O V E R S K R I F T E R

- Whatever Happened To ... The Syrian Who Risked His Life And Won An Oscar?
- These Oklahoma City Schools Are Named For Confederate Generals ... Or Are They?
- Labor Movement Faces Challenges Amid Growing Public Support For Unions
- Trump's Nominee To Be USDA's Chief Scientist Is Not A Scientist
- Get Off The Couch Baby Boomers, Or You May Not Be Able To Later

B B C O V E R S K R I F T E R

- Royal baby: Duchess of Cambridge expecting third child
- Kenya school fire that killed nine girls 'not an accident'
- Manchester City: La Liga asks Uefa to investigate club's financial fair play
- Myanmar conflict: Aung San Suu Kyi 'must step in'
- North Korea preparing more missile launches, says South

◀ F O R E G Å E N D E

Nina Skyum-Nielsen:
**Alkoholfri rustur – ja
tak**

N Æ S T E ▶

**Mette Kirstine
Goddiksen: Min søsters
fugtige hule**

S E N E S T E I N D L Æ G F R A

**Mette Holm: Myanmar's mindretal
er atter på flugt**